

Terveys- ja hyvinvointimenot eivät pienene yhtiöittämisellä

Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry:n valtuusto ei hyväksy julkisten palveluiden yhtiöittämistä ja vaatii ikäihmisten avuntarpeeseen vastaamista jo tänään.

EKL:n mielestä julkista sosiaali- ja terveydenhuoltoa ei saa uudistuksessa yhtiöittää, koska se ei tule parantamaan palvelujen saatavuutta tasavertaisesti Suomessa. Haja-asutusalueilla ei ole valittavana tulevaisuudessakaan nykyistä enemmän palveluita. Yhtiöittämisellä hallituksen tavoitteet eivät johda terveys- ja hyvinvointierojen kaventumiseen.

EKL:n valtuusto on huolissaan siitä, miten käy palveluiden kustannuksille ja omavastuuosuuksille. Yhtiöittämisen riskinä on aina kustannusten ja siten myös asiakasmaksujen nousu entisestään. Tämä kehitys on ollut käynnissä jo vuosia. Maksajina ovat erityisesti eläkkeensaajat. Maksujen jatkuva korottaminen on räikeässä ristiriidassa sote-uudistuksen tavoitteleman eriarvoisuuden vähentämisen kanssa.

Valtuusto ei hyväksy eläkkeensaajille tarjottavien julkisten palvelujen tuottamista markkinaehtoisesti, voittoa tavoitellen. Idea ei sovi sote-palvelujen tuotantoon, eikä EU-lainsäädäntökään vaadi sosiaali- ja terveystalouden yhtiöittämistä. Myös pienten palveluntuottajien mahdollisuudet kilpailla suurten globaalien yritysten kanssa on toivotonta.

Eläkkeensaajien Keskusliiton valtuusto muistuttaa tämän päivän ikäihmisen tarvitsevan apua jo nyt. Valtuusto vaatii, että näinä taloudellisesti erittäin vaikeina aikoina on ensisijaisesti pidettävä huolta kaikkein heikoimmassa asemassa olevista.

Vuoden 2014 lopussa kaikkien eläkkeensaajien määrä oli Suomessa 1,5 miljoonaa. Samana vuonna joka kymmenes 65 vuotta täyttänyt ja joka viides 75 vuotta täyttänyt oli säännöllisten palvelujen piirissä. Kotihoidon palveluihin ja henkilöstöön on panostettava, jos sen ensisijaisuutta halutaan korostaa. Tällä hetkellä kotihoidossa työskentelee yksi kolmesta hoitajasta, kun siellä on asiakkaana joka toinen.

Eläkkeensaaja on hyvin usein pienituloinen. Pienituloisuuden raja yksinasuvalla on alle 1190 euroa kuukaudessa. Vuoden 2013 tilaston mukaan kolmannes eläkeläisistä saa alle 1099 euroa kuukaudessa. Yli puolet saa alle 1400 euroa kuukaudessa. Kaikkein köyhempiä ovat yksinasuvat ikääntyneet naiset, jotka eivät osaa tai pysty hakemaan avukseen toimeentulotukea. Sen alikäyttöä saattaa olla jopa 300 miljoonaa euroa. Tämänkin rahamäärä voitaisiin käyttää köyhimpien tilanteen parantamiseen.

Uutisoinnit omaisten hädästä ja esimerkit lähes heitteillejättöä muistuttavista tilanteista ovat hälyttäviä. EKL:n valtuusto vaatii, että huomio kiinnitetään nyt juuri tähän. Tämän päivän ikäihmistä ei helpota tieto tulevasta, mahdollisista hyvistä arjen uudistuksista, joista ikäihmisten kotihoidon kehittäminen ja omaishoidon vahvistaminen on mitä kannatettavin kärkihanke. Sen vaikutus vaan on aikaisintaan lähes 4 vuoden päässä.

EKL:n valtuusto edellyttää vanhustalouden edelleen jalkauttamista arjessa. Suunniteltuja heikennyksiä lakiin ei saa toteuttaa. Vastuutyöntekijä on oleellisen tärkeä henkilö juuri kotona arjessa jaksamisessa. Henkilöstön määrä ei ole nykyiselläänkään riittävä hoidettavien kuntoon nähden.

Vanhuspalvelulain mukaan iäkkään henkilön hyvinvointia ja palvelutarvetta tulee selvittää yhdessä iäkkään henkilön ja hänen läheistensä kanssa. Tällöin on huomioitava ikäihmisen erilaiset tarpeet ja toimintakyvyn osa-alueet, unohtamatta asumisen turvallisuutta, ympäristön esteettömyyttä ja lähipalveluiden saatavuutta. Laitoshoidon paikkojen nopean vähentämisen sijaan tulee ensin panostaa palvelujen saatavuuden takaamiseen, jotta ikäihminen voi asua kotonaan turvallisesti mahdollisimman pitkään.

Julkisten palveluiden valinnanvapautta voidaan toteuttaa ja kehittää ilman yhtiöittämistä. Tämän päivän ikäihmisen palvelujen tarpeisiin tulee vastata tänään.

Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry

Lisätietoja:

Valtuuston puheenjohtaja Arja Ojala, 0500 877 333
sosiaalipoliittinen asiantuntija Tarja Pajunen, 040 574 7515

MIKÄ ON EKL?

- Eläkkeensaajien aktiivinen edunvalvoja*
- Perustettu 1962, takana jo yli 50 vuotta aktiivista toimintaa*
- Yli 80 000 jäsentä noin 350 yhdistyksessä*
- www.elakkeensaajat.fi*